

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 14S/4/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2017200070
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavol Laczo
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2017200070.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, ako súd správny, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Lacza a členov senátu JUDr. Anity Filovej a JUDr. Ľubomíra Bundzela v právnej veci žalobcu: D. Y., adresa trvalého pobytu XXX XX R. B. č. XXX, právne zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Jozef Holič s.r.o., so sídlom Poľovnícka 4, 900 27 Bernolákovo, proti žalovanému: Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže, so sídlom Šagátova 1, 823 04 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. GR ZVJS-3-5-5/14-2016 zo dňa 29.09.2016, takto

rozhodol:

I. Správny súd napadnuté rozhodnutie žalovaného č. GR ZVJS-3-5-5/14-2016 zo dňa 29. septembra 2016 zrušuje a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.

II. Správny súd priznáva žalobcovi voči žalovanému právo na náhradu trov konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

I. Priebeh administratívneho konania

1. Rozhodnutím Generálneho riaditeľa Zboru väzenskej a justičnej stráže č. GR ZVJS-3-5-5/14-2016 zo dňa 29.09.2016 (ďalej aj ako „napadnuté rozhodnutie“) bolo zamietnuté odvolanie žalobcu proti personálnemu rozkazu riaditeľa Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov (ďalej aj ako len „orgán verejnej správy nižšieho stupňa“) č. 184/2016 zo dňa 10.06.2016 a personálny rozkaz bol potvrdený. Personálnym rozkazom bol žalobca prepustený zo služobného pomeru príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „zákon č. 73/1998 Z. z.“), pričom jeho služobný pomer skončil dňom doručenia rozhodnutia podľa § 194 ods. 3 zákona č. 73/1998 Z. z.

2. Z odôvodnenia personálneho rozkazu vyplýva, že dňa 02.06.2016 došlo v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby Leopoldov (ďalej aj ako len „ústav“) k mimoriadnej udalosti - nedovolenému vzdialeniu odsúdeného U. H. z pracoviska s dozorom na strelnici - objekt v nestráženej časti ústavu (ďalej len ako „pracovisko“), pričom žalobca bol podľa denného rozkazu riaditeľa ústavu č. ÚVTOS a ÚVV - 1-154/22-2016 zo dňa 01.06.2016 na deň 02.06.2016 velený na pracovisku údržba strelnice v čase od 7.00h do 15.00h ako člen eskorty so služobným psom, ďalšími členmi eskorty bol veliteľ eskorty práp. U. a ppráp. D.. Z analýzy kamerového systému vyplýva, že k vzdialeniu odsúdeného z pracoviska došlo pravdepodobne orientačne v čase cca od 07.42h do 07.55h (v čase cca o 07,42h príchod odsúdených na pracovisko), v čase cca o 07,49h príchod zamestnancov zboru z oddelenia logistiky, následne po ich vpustení do areálu veliteľ eskorty zistil, že jeden z odsúdených chýba, pričom po zistení tejto skutočnosti, začali príslušníci zboru zabezpečujúci dozor prehľadávať areál strelnice a

následne vonkajšie okolie strelnice. Táto činnosť trvala cca 25 minút a až v čase o 08.17 h došlo zo strany veliteľa eskorty k nahláseniu mimoriadnej udalosti na operačné stredisko ústavu.

3. V personálnom rozkaze bolo ďalej skonštatované, že prešetrením príčin vzniku mimoriadnej udalosti bolo zistené, že členovia eskorty, ktorej bol žalobca členom dňa 02.06.2016 nedodrжали zásady vykonávania dozoru v súlade s § 49 ods. 6 zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „zákon č. 4/2001 Z. z.“), nevykonávali stálu kontrolu pohybu alebo činnosti odsúdených na pracovisku a nezabezpečili permanentnú prítomnosť príslušníka eskorty na vonkajšom rohu strelnice so štrkovou cestou na zabezpečenie únikovej cesty z pracoviska. Bolo poukázané na to, že táto skutočnosť vyplýva zo „Správy z prešetrenia príčin a okolností, ktoré viedli k vzniku mimoriadnej udalosti - nedovolené vzdialenie sa odsúdeného v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby Leopoldov“ zo dňa 06.06.2016, evidovanej pod číslom : GR ZVJS-19-6-1/11-2016 (ďalej len ako „správa z prešetrenia príčin“), ktorú spracovala komisia generálneho riaditeľa Zboru väzenskej a justičnej stráže. Teda bolo uzavreté, že nedôsledný výkon štátnej služby všetkých príslušníkov eskorty umožnil dňa 02.06.2016 vznik mimoriadnej udalosti a to nedovolené vzdialenie sa odsúdeného U. H. z pracoviska.

4. Konanie žalobcu, ako príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „príslušník zboru“) bolo vyhodnotené ako zavinené porušenie základných povinností príslušníka zboru uvedených v § 48 ods. 3 písm. a), f) [správne malo byť uvedené b) - poznámka správneho súdu, pričom uvedené pochybenie bolo napravené v napadnutom rozhodnutí] a g) zákona č. 73/1998 Z. z. zvlášť hrubým spôsobom, keď úlohy uložené všeobecne záväznými právnymi predpismi neplnil svedomito. V odôvodnení bolo súčasne poukázané na to, že žalobca počas trvania služobného pomeru dosahoval dobré výsledky, bol 25 krát disciplinárne odmenený a 1 krát bolo voči nemu vedené disciplinárne opatrenie, pričom doterajšie svedomité plnenie služobných povinností a dôsledné dodržiavanie služobnej disciplíny však bolo vyhodnotené v tom smere, že ide o základné povinnosti každého príslušníka zboru a nemožno nimi ospravedlniť také konanie, ktorého sa menovaný dopustil.

5. Ďalej bolo poukázané na to, že ponechanie žalobcu v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby, pretože menovaný zložením služobnej prisahy (§ 17 ods. 1 zákona) sa stal nositeľom štátnej moci a je preto prirodzené očakávať, že príslušník zboru bude príkladne rešpektovať zákony nielen v rámci služby, ale aj mimo nej. Súčasne bolo poukázané na to, že verejnosť oprávnene očakáva, že príslušníci zboru budú rešpektovať zákony, ktorých dodržiavanie sami presadzujú a preto možno konanie žalobcu kvalifikovať ako spôsobilé narušiť vážnosť zboru a dôveru v neho a preto ponechanie žalobcu v služobnom pomere by bolo na ujmu čestnosti a disciplinovanosti ostatných príslušníkov zboru, osôb vykonávajúcich trest odňatia slobody a nakoniec aj ohrozením dôvery občanov voči dodržiavaniu platných právnych predpisov príslušníkmi ozbrojeného bezpečnostného zboru.

6. Proti personálnemu rozkazu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom okrem celého opisu priebehu mimoriadnej udalosti, poukázal na to, že na pracovisko strelnica bol zadelený viackrát. Uviedol, že mu veliteľom eskorty alebo iným nadriadeným nebola poskytnutá informácia, z ktorej by vyplývala rizikovosť odsúdeného H. z dôvodu osobných problémov v kolektíve odsúdených v súvislosti s aktuálnym výkonom trestu odňatia slobody alebo s inými skutkami, v ktorých je vedené trestné stíhanie, žiadal o zistenie, či v dokumentácii odsúdeného H. sa nenachádzajú informácie, ktoré by odôvodňovali jeho vyradenie z pracoviska. Taktiež poukázal na to, že po dobu 26 ročného trvania služobného pomeru nebola na úroveň jeho výkonu štátnej služby zaznamenaná ani jedna zásadná pripomienka a za príkladné plnenie služobných povinností bol viackrát disciplinárne odmenený a preto prepustenie zo služobného pomeru pri prvom porušení základných povinností považuje za neprimerané.

7. O odvolaní rozhodol generálny riaditeľ Zboru väzenskej a justičnej stráže na základe odporúčania senátu poradnej komisie (Správa číslo : GR ZVJS-3-5-5/14-2016 zo dňa 26.09.2016) rozhodnutím č. GR ZVJS-3-5-5/14-2016 zo dňa 29.09.2016. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že odvolací orgán mal z obsahu administratívneho spisu a z doplnených dôkazných listín preukázané, že odvolateľ nedodrжал zásady vykonávania dozoru v súlade s § 49 ods. 6 zákona č. 4/2001 Z. z., porušil zásadu vykonávania stálej kontroly pohybu alebo činnosti odsúdených, vyplývajúcu z § 49 ods. 6 zákona č. 4/2001 Z. z. a Smernice č. ÚVTOS a ÚVV-26-27/22-2014, porušil zásadu permanentnej prítomnosti príslušníka na vonkajšom rohu strelnice so štrkovou cestou na zaistenie celého perimetra, o čom bol poučovaný nadriadenými, ktorí uvedené poučenie realizovali každý týždeň a taktiež priebežne

pri kontrolách na pracovisku (odvolateľ - žalobca v Zázname z pohovoru č. GR ZVJS-19-6/11-2016 z 10.06.2016 na konci 1. strany sám uvádza, že sa s ostatnými členmi eskorty dohodol na tom, ako sa bude držať perimeter, pričom odvolateľ vedel, akým spôsobom majú byť rozmiestnení), nevykonával stálu kontrolu pohybu alebo činnosti odsúdených na pracovisku, ktorá mu vyplýva zo zákona č. 4/2001 Z. z., Smernice č. ÚVTOS a ÚVV-26-27/22-2014 a preukázateľných poučení nadriadenými a porušil aj povinnosti ustanovené v § 48 ods. 3 písm. a), b) a g) zákona č. 73/1998 Z. z.

8. Žalovaný v odôvodnení svojho rozhodnutia zdôraznil, že zásadným a relevantným dôvodom prepustenia zo služobného pomeru bola skutočnosť, že nebola vykonávaná stála kontrola pohybu a činnosti odsúdených, ktorá vyplýva z § 49 ods. 6 zákona č. 4/2001 Z. z., ďalej, že bolo preukázané, že ani jeden člen eskorty nevidel ako, kam a kedy sa odsúdený H. vzdialil z pracoviska.

9. Žalovaný sa nestotožnil s námietkou odvolateľa, že v ústave neboli vytvorené pracovné podmienky na bezproblémový výkon dozoru nad odsúdenými, pretože Smernica č. ÚVTOS a ÚVV-26-27/22-2014 zreteľne definuje podmienky a činnosť príslušníkov zboru, ktorí zabezpečujú čistenie a údržbu príľahlých priestorov okolia ústavu, ktoré sú v jeho správe. Definuje najmä, že činnosť odsúdených je organizovaná tak, aby mali členovia eskorty neustály prehľad o všetkých odsúdených na pracovisku a stálu kontrolu pohybu odsúdených (čl. 2 ods. 2 písm. c/ a d/), pričom skutočnosť, že zlou organizáciou výkonu služby eskorty a nedôsledným výkonom služby príslušníkov eskorty bolo zapríčinené, že ani jeden člen eskorty nemal vedomosť, kde, kedy a akým spôsobom sa vzdialil odsúdený H. nemožno prisúdiť pracovným podmienkam, ktoré boli nastavené štandardným spôsobom. Z uvedených dôvodov žalovaný zastal názor, že odvolateľ tým, že nezabezpečil stráženie odsúdených v areáli strelnice tak, aby zabránil úteku odsúdeného H. z tohto priestoru, resp. aby aspoň predmetný útek odsúdeného nespozoroval, porušil služobnú prísahu zvlášť hrubým spôsobom. Súčasne sa stotožnil s názorom, že za daných okolností by ponechanie odvolateľa v služobnom pomere bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby, akým je záujem na upevňovaní disciplíny príslušníkov zboru podľa § 47 zákona č. 73/1998 Z. z., ktorá spočíva v dôslednom plnení povinností stanovených ústavou, zákonmi, všeobecne záväznými právnymi predpismi, nariadeniami, služobnou prísahou, rozkazmi, príkazmi a pokynmi nadriadených, záujme na čestnosti príslušníkov zboru, ako aj záujem na upevňovaní dôvery občanov v zbor, ako i záujem na budovaní dobrého mena zboru v spoločnosti.

II. Rozsah žaloby a žalobné body

10. Včas podanou správnu žalobou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia č. GR ZVJS-3-5-5/14-2016 zo dňa 29. septembra 2016, ktorým žalovaný podľa § 243 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z. z. zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil personálny rozkaz riaditeľa Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov č. 184 zo dňa 10.06.2016, ktorým bol žalobca prepustený zo služobného pomeru príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. s tým, že služobný pomer žalobcu skončil podľa § 194 ods. 3 zákona č. 73/1998 Z. z. dňom doručenia rozhodnutia, t.j. dňom 10.06.2016. Podľa § 34 Správneho súdneho poriadku (ďalej aj ako „SPP“) bola podaná spoločná žaloba všetkých členov eskorty - D. Y. K. U., C. D.. Uznesením č. k. 14S/39/2017 zo dňa 29.05.2017 došlo k vylúčeniu žaloby K. U. na samostatné konanie a rovnako k vylúčeniu žaloby C. D. na samostatné konanie podľa § 66 SSP.

11. Ako dôvody správnej žaloby uviedol, že napadnuté rozhodnutie, ako aj personálny rozkaz vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov, zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci, skutkový stav, ktorý vzal orgán verejnej správy za základ napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia je v rozpore s administratívnymi spismi a nemá v nich oporu.

12. Nesúhlasil s odôvodnením personálneho rozkazu, že nedôsledný postup všetkých príslušníkov eskorty mal za následok vznik mimoriadnej udalosti, t.j. nedovolené vzdialenie sa odsúdeného U. H. z pracoviska, pretože k úteku došlo pre „nedôsledný postup“ aj iných príslušníkov Zboru tvoriacich súhrn služobných činností pri kontrole pohybu odsúdených. Poukazoval na to, že všetci príslušníci, ktorí boli prepustení boli hodnotení veľmi dobre, mali dlhoročné zásluhy a preto zastal názor, že aj v prípade, že by došlo k porušeniu prísahy alebo služobnej povinnosti „zvlášť hrubým spôsobom“ nemohli byť prepustení zo služobného pomeru. Konkretizoval, že D. bol 14-krát disciplinárne odmenený, U. 28- krát a Y. 25-krát.

13. Namietal, že práve skutočnosť, že tromi rozhodnutiami riaditeľa ústavu boli prepustení traja príslušníci, ktorí mali každý inú služobnú funkciu, iný počet odsúdených rokov, iné množstvo disciplinárnych odmien, ale aj iné zaradenie v trojčlennej eskorte v zmysle § 48 ods. 1 písm. e), § 50 ods. 2 písm. a) zákona č. 73/1998 Z. z. je v rozpore s požiadavkou ustanovenia § 47 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. s poukazom na ustanovenie č. 43 ods. 1 písm. d) bod 4 zákona č. 73/1998 Z. z., v zmysle ktorého mala byť eskorta viacčlenná (citované ustanovenia žalobcu nekorešpondujú s ich obsahom - poznámka správneho súdu). S odkazom na uvedené preto namietal, že odôvodnenie personálneho rozkazu nie je akceptovateľné ani po materiálnej ani po formálnej stránke a je výsledkom porušenia zákona už pri zriadení strážneho stanovišťa mimo Ústav.

14. Tvrdil, že rozhodnutie o prepustení sa nezaoberalo otázkou, či velenie prepustených príslušníkov rozkazom veliteľa mjr. Mgr. I. R. do eskorty nie je v rozpore s povinnosťou príslušníka Zboru v zmysle § 6 zákona č. 4/2001 Z. z. a § 9 ods. 1 písm. c) zákona č. 73/1998 Z. z. a či rozkaz vyhodnotil koncepciu a systém ochrany ako súhrn síl, prostriedkov, postupov a opatrení pri strážení, dozore a eskorte obvinených a odsúdených pri strážení objektov Zboru, strážení pracovísk mimo Ústav a pri ochrane poriadku (§ 49 zákona č. 73/1998 Z. z.).

15. Namietal, že eskortu v danom prípade nariadil veliteľ zmeny, pričom eskortu v prípade pracoviska mimo Ústav môže nariadiť riaditeľ ústavu.

16. Poukázal ďalej na to, že na vonkajšom rohu strelnice so štrkovou cestou, išlo o únikovú cestu, nebolo možné permanentne zabezpečiť stálu prítomnosť príslušníka eskorty. Tvrdil, že nebolo riešené, akí odsúdení sú eskortovaní na pracovisko, nebolo vopred zisťované o akých odsúdených ide z pohľadu rizikovosti, t.j. z pohľadu možného ohrozenia členov eskorty a z pohľadu predpokladov odsúdených k úteku. Mal za to, že pre spravodlivé rozhodnutie sa vyžaduje, aby riaditeľ ako „zakladateľ“ pevného, dočasného pracoviska mimo ústav vyhodnotil správnosť svojich postupov a následne postupov svojich podriadených komplexne z pohľadu ochrany trojčlennej eskorty, objektu mimo ústav, jeho členitosti a prístupnosti zo strany tretích osôb za účelom kontaktu s odsúdeným, ale aj za účelom možného vzniku odporu či vzbury. Rovnako poukázal na to, že neexistuje smernica, ktorá dovoľuje odsúdeného „typu H.“ zaradiť na prácu „so zbraňou“ mimo ústav, neexistuje smernica, ktorá určuje, že na 6 eskortovaných odsúdených pre násilnú trestnú činnosť treba nasadiť 6 až 12 príslušníkov tvrdiac, že iba súčinnosťou všetkých zodpovedných príslušníkov Zboru vrátane generálneho riaditeľa je možné zabrániť úteku odsúdeného. Preto mal za to, že riaditeľ, ktorý vydal personálne rozkazy si sám nevyhodnotil príčiny a podmienky, ktoré boli v príčinnej súvislosti s následkom, ktorý nastal. Teda namietal, že neboli zohľadňované podmienky na riadny výkon strážnej služby.

17. Namietal skutočnosť, že všetci traja členovia eskorty boli prepustení zo služobného pomeru pre porušenie toho istého ustanovenia § 48 ods. 3 písm. a), f) a g) zákona č. 73/1998 Z. z., ale aj § 49 ods. 6 zákona č. 4/2001 Z. z., napriek tomu, že každý člen eskorty mal iné postavenie, a teda aj iné povinnosti. Uvedené označil ako kolektívnu zodpovednosť. Rovnako namietal, že rozhodnutie vychádza z porušenia povinnosti, ktorá nikde v predpise nie je uvedená (stráženie únikovej cesty).

18. Poukázal na to, že pri vytvorení strážneho stanovišťa zo strany GR Zboru väzenskej a justičnej stráže a riaditeľa Ústavu neboli určené zásady, povinnosti a spôsob výkonu služby. Tvrdil tiež, že v danom prípade nikto neurobil rozpis spôsobu stráženia a teda nevydal rozkaz, ktorý bolo možné porušiť. Rovnako dôvodil, že ani jeden z prepustených príslušníkov, ale ani jeden z nadriadených si nespĺnil úlohu uvedenú v čl. 2 bod 2 písm. d) Smernice (pracovnú činnosť odsúdených organizuje tak, aby mal neustále prehľad o všetkých odsúdených na pracovisku); nebol vytvorený zoznam odsúdených a ani ich počet nebol poskytnutý eskorte v takom časovom predstihu, aby si členovia eskorty mohli premyslieť spôsob dozoru na pracovisku. Namietal skutočnosť, že nebolo možné, aby trojčlenná eskorta zvládla 11 odsúdených, pričom členovia eskorty nemohli mať neustáli prehľad o všetkých odsúdených.

19. Dôvodnosť nedostatočne zisteného skutkového stavu odôvodňoval tým, že nebolo doplnené dokazovanie výsluchom odsúdeného za účelom ozrejmenia podstatnej a rozhodujúcej skutočnosti a to, kedy, komu, kadiaľ a ako z pracoviska ušiel, ktorou stranou prašnej cesty ušiel a kto mu tento útek umožnil uskutočniť.

20. Záverom právny zástupca tvrdil (a toto tvrdenie zopakoval aj na pojednávaní), že veliteľ eskorty sa prevzatím velenia dopustil disciplinárneho previnenia a to tým, že vystavil seba a členov hliadky bezprostrednému ohrozeniu na živote a zdraví.

21. Žalobca navrhol v správnom súdnom konaní vypočuť príslušníkov ochrany (PBS), ktorí vykonali šetrenie na pracovisku strelnica, odsúdeného U. H. a elektrikára ústavu p. H..

III. Vyjadrenie žalovaného, replika žalobcu, duplika žalovaného

22. Žalovaný navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Vo vyjadrení k jednotlivým žalobným námietkam uviedol, že tak napadnuté rozhodnutie, ako aj personálny rozkaz boli vydané oprávnenou osobou v zmysle ustanovení zákona, pričom dôvody rozhodnutia boli zreteľne odôvodnené a obe rozhodnutia spĺňajú všetky obsahové i formálne náležitosti. Poukázal na to, že dôvodom prepustenia žalobcu zo služobného pomeru bolo porušenie základných povinností príslušníka zboru zvlášť hrubým spôsobom, čoho dôsledkom bola mimoriadna udalosť a to nedovolené vzdialenie sa odsúdeného U. H. z pracoviska strelnice. Porušenie základných povinností príslušníka zboru spočívalo v tom, že členovia eskorty dňa 2. júna 2016 pri výkone štátnej služby nedodrжали zásadu vykonávania dozoru v súlade s § 49 ods. 6 zákona č. 4/2001 Z. z., nevykonávali stálu kontrolu pohybu alebo činnosti odsúdených na pracovisku a nezabezpečili permanentnú prítomnosť príslušníka eskorty na vonkajšom rohu strelnice so štrkovou cestou na zabezpečenie únikovej cesty z pracoviska. Konanie žalobcu vyhodnotil ako nedôsledný výkon štátnej služby, porušenie základných povinností príslušníka zboru takej intenzity a s tak závažným nepriaznivým následkom, že tento záver nemohla zvrátiť ani skutočnosť, že žalobca bol počas trvania služobného pomeru kladne hodnotený.

23. Nesúhlasil s tým, že miesto úteku bolo určené ako strážne stanovište, ani ako dočasné strážne stanovište, ale ako eskorta na pracovisko mimo ústav - ide o nestrážené pracovisko s dozorom - išlo o objekt č. 17. Eskorta preto mala povinnosť postupovať v súlade so zákonom č. 4/2001 Z. z., RMS č. 2/2014 a v súlade so Smernicou, konkrétne v súlade s čl. 2 ods. 2 písm. d) Smernice, teda členovia eskorty mali organizovať pracovnú činnosť odsúdených tak, aby mali neustály prehľad o všetkých odsúdených.

24. V súvislosti zo zaradením odsúdeného na nestrážené pracovisko mimo ústav poukázal na to, že k zaradeniu odsúdeného na nestrážené pracovisko mimo ústav dochádza na základe rozhodnutia riaditeľa ústavu, ktorému návrh predkladá umiestňujúca komisia, pričom podmienky zaradenia sú upravené v Rozkaze generálneho riaditeľa č. 42/2012.

25. K námietke žalobcu, ktorou poukazoval na skutočnosť, že ako sa všetci členovia eskorty mohli dopustiť hrubého porušenia toho istého ustanovenia § 48 ods. 3 písm. a), f) a g) zákona č. 73/1998 Z. z., keď každý člen eskorty mal iné povinnosti a postavenie uviedol, že všetci členovia eskorty a to bez ohľadu na ich postavenie mali postupovať v súlade so zákonom č. 4/2001 Z. z., RMS č. 2/2014 a Smernicou, ktorá jasne definuje v Čl. 1, že sa jednalo o pracovisko mimo ústav, teda mali vykonávať stálu kontrolu pohybu alebo činnosti obvineného alebo odsúdeného, mali vykonávať stálu kontrolu pohybu alebo činnosti odsúdených na pracovisku (čl. 2 ods. 2 písm. c) Smernice) a tiež mali organizovať pracovnú činnosť odsúdených tak, aby mali neustály prehľad o všetkých odsúdených na pracovisku a zabrániť ich úteku podľa § 49 ods. 4 zákona č. 4/2001 Z. z. Všetci členovia eskorty, teda aj žalobca, však porušili základné povinnosti a zásady pri dozore nad odsúdenými, ktoré musel plniť každý člen eskorty bez ohľadu na zaradenie, resp. funkciu.

26. Porušenie vyššie uvedených povinností mal žalovaný preukázané dôkazmi uvedenými v administratívnom spise, pričom poukázal na to, že je preukázané, že ani jeden člen eskorty nevidel odsúdeného H. sa vzdialiť.

27. Vo vzťahu k námietke, že odôvodnenia personálnych rozkazov sú zhodné uviedol, že vo všetkých troch prípadoch ide o rovnaký skutkový základ.

28. Nesúhlasil so spochybňovaním podmienok na riadny výkon štátnej služby na uvedenom nestráženom pracovisku s dozorom dôvodiac tým, že keby boli v danom prípade dodržané len elementárne zásady dozoru nad odsúdenými (stála kontrola pohybu odsúdených) uvedené v zákon č.

4/2001 Z. z., RMS č. 2/2014 a Smernici nedošlo by k situácii, ktorá je nespochybniteľná a podporená viacerými dôkazmi uvedenými v spise a to, že ani jeden člen eskorty nevidel odsúdeného H. sa vzdialiť resp. utiecť z pracoviska, pričom práve porušením týchto základných zásad stráženia resp. dozoru nad odsúdenými, nedostatočným vzájomným organizovaním a koordinovaním výkonu štátnej služby, bolo konanie členov eskorty vyhodnotené ako hrubé porušenie služobnej povinnosti.

29. Žalovaný navrhol vypočuť v konaní ako svedkov riaditeľa pplk. Ing. I. R. a pplk. Mgr. I. Y., riaditeľa odboru ochrany GR ZVJS.

30. Žalobca v duplike uviedol, že žalovanému sa vo svojom vyjadrení nepodarilo preukázať subjektívne zavinenie prepustených príslušníkov zboru, nepodarilo sa mu odstrániť objektívne zavinenie Generálneho riaditeľstva ZVJS na stave, ktorého priamym dôsledkom bola „našťastie“ len mimoriadna udalosť takmer zanedbateľnej závažnosti v porovnaní s tým, čo sa „pri sile až dvadsiatich odsúdených“, ktorí na eskortu byť velení nesmeli, mohlo reálne stať. Súčasne navrhol vypočuť ako svedkov riaditeľa ústavu plk. Ing. I. R., riaditeľa odboru ochrany GR ZVJS p. Y., odsúdeného U. H., informovaného zástupcu žalovaného k ozrejmieniu a vydokladovaniu všetkého, čo sa po úteku v záujme bezpečnosti a ochrany života a zdravia príslušníkov ZVJS eskorty zvlášť zmenilo a aké opatrenia boli vykonané, aby sa už mimoriadna udalosť - útek odsúdeného neopakovala. Súčasne navrhol spojenie vecí podľa § 65 SSP.

31. Žalovaný v replike poukázal na to, že žalobca v duplike neuviedol žiadne nové skutočnosti, ku ktorým by sa už nevyjadril a súčasne uviedol, že súhlasí so spojením vecí podľa § 65 SSP.

IV. Konanie na správnom súde a relevantná práva úprava

32. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

33. Podľa § 5 ods. 2 SSP, konanie pred správnym súdom je jednou zo záruk ochrany základných ľudských práv a slobôd a ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov administratívneho konania.

34. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

35. Podľa § 119 SSP, správny súd vychádza zo skutkového stavu zisteného orgánom verejnej správy, ak tento zákon neustanovuje inak. Správny súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia alebo na rozhodnutie vo veci.

36. Podľa § 134 ods. 1 SSP, správny súd je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak nie je ďalej ustanovené inak.

37. Podľa § 135 ods. 1 SSP, na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.

38. Podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z., policajt sa prepustí zo služobného pomeru, ak porušil služobnú prísahu alebo služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby.

39. Podľa § 192 ods. 5 zákona č. 73/1998 Z. z., o prepustení policajta z dôvodov uvedených v odseku 1 písm. d) až g) možno rozhodnúť len do šiestich mesiacov odo dňa, keď nadriadený zistil dôvod prepustenia, najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď tento dôvod vznikol; v týchto lehotách sa musí rozhodnutie o prepustení policajtovi aj doručiť.

40. Podľa § 194 ods. 3 zákona č. 73/1998 Z. z., ak bol policajt prepustený z dôvodov uvedených v § 192 ods. 1 písm. c) až g), možno skončiť služobný pomer dňom doručenia rozhodnutia o prepustení.

41. Podľa § 225 ods. 2 písm. c) zákona č. 73/1998 Z. z., služobný úrad vopred prerokuje s príslušným odborovým orgánom návrh na prepustenie policajta zo služobného pomeru z dôvodu organizačných zmien alebo pre zvlášť hrubé porušenie služobnej prisahy alebo služobnej povinnosti.

42. Podľa § 243 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z. z. odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu; ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené nedostatky odstráni.

43. Podľa § 48 ods. 3 písm. a) až c) a g) zákona č. 73/1998 Z. z. policajt je povinný,

a) plniť svedomite úlohy, ktoré sú mu uložené ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, ako aj úlohy uložené rozkazmi, nariadeniami, príkazmi a pokynmi nadriadených, ak bol s nimi riadne oboznámený,

b) vykonávať štátnu službu osobne, riadne a včas,

c) oznámiť bezprostredne nadriadenému poruchy a nedostatky, ktoré ohrozujú alebo sťažujú výkon štátnej služby, a hroziacu škodu,

g) v štátnej službe i mimo štátnej služby zdržať sa konania, ktoré by mohlo narušiť vážnosť Policajného zboru alebo ohroziť dôveru v tento zbor.

44. Podľa § 48 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z. z., ak sa policajt domnieva, že rozkaz, nariadenie, príkaz alebo pokyn jeho nadriadeného je v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom, je povinný na to nadriadeného upozorniť. Ak nadriadený trvá na splnení rozkazu, nariadenia, príkazu alebo pokynu, musí ho policajtovi písomne potvrdiť a policajt je povinný ho splniť. Písomné potvrdenie sa nevyžaduje, ak hrozí nebezpečenstvo z omeškania. Policajt je povinný odoprieť splnenie rozkazu, nariadenia, príkazu alebo pokynu nadriadeného, ak by jeho splnením spáchal trestný čin; túto skutočnosť oznámi bezodkladne vyššiemu nadriadenému.

45. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 4/2001 Z. z. pri výkone služby je príslušník zboru povinný dbať na česť, vážnosť a dôstojnosť osoby i svoju vlastnú a nepripustiť, aby v súvislosti s výkonom služby vznikla osobe bezdôvodná ujma a aby prípadný zásah do jej práv a slobôd prekročil mieru nevyhnutnú na dosiahnutie účelu sledovaného výkonom služby.

46. Podľa § 49 ods. 1 zákona č. 4/2001 Z. z. ochranou sa na účely tohto zákona rozumie súhrn opatrení, ktorých cieľom je zaistiť bezpečnosť objektov a predchádzať alebo zamedziť narúšaniu ustanoveného poriadku v nich. Ochrana zahŕňa stráženie a obranu.

47. Podľa § 49 ods. 2 zákona č. 4/2001 Z. z. strážením sa na účely tohto zákona rozumie súhrn služobných činností realizovaných príslušníkmi zboru s využitím určených prostriedkov a ustanovených postupov zameraných na ochranu určených objektov a na kontrolu pohybu alebo činnosti obvinených, odsúdených a osôb umiestnených v detenčnom ústave s cieľom zabrániť ich úteku.

48. Podľa § 49 ods. 4 zákona č. 4/2001 Z. z., eskortou sa na účely tohto zákona rozumie sprevádzanie a stráženie obvineného alebo odsúdeného spravidla ozbrojeným príslušníkom zboru s cieľom zabrániť ich úteku.

49. Podľa § 49 ods. 6 zákona č. 4/2001 Z. z., dozorom nad obvineným alebo odsúdeným sa na účely tohto zákona rozumie súhrn služobných činností príslušníka zboru, pri ktorých sa vykonáva stála kontrola pohybu alebo činnosti obvineného alebo odsúdeného.

50. Podľa Čl. 1 Smernice pre činnosť príslušníkov ZVJS zabezpečujúcich čistenie a údržbu príľahlých priestorov okolia ústavu a objektov v okolí ústavu, ktoré sú v jeho správe číslo : ÚVTOS a ÚVV-26-27/22-2014 zo dňa 03.04.2014 (ďalej len ako „Smernica“) pracovisko čistenie a údržba príľahlých priestorov okolia ústavu a objektov v okolí ústavu, ktoré sú v jeho správe je nestrážené pracovisko s dozorom mimo ústavu. Jedná sa o pracovisko so sezónnym charakterom prác. Prácu na uvedenom pracovisku vykonávajú odsúdení zaradení na výkon prác pre sústav bezplatne v rozsahu najviac štyri hodiny denne. Pracovisko je zriadené v okolí celého vonkajšieho ohradného múru ústavu, vrátane príľahlého priestoru pred administratívnou budovou, areálu tenisového kurtu, časti železničného koľajiska, ktoré spravuje ústav, v priestore bývalého ÚAO, objektu č. 17 - Strelnica, objektu č. 26 - ČOV, objektu č. 39 - Kultúrny dom.

51. Podľa Čl. 2 ods. 1 písm. c) Smernice (Osobitné povinnosti veliteľa eskorty pri výkone dozorovej služby na pracovisku čistenie okolia ústavu) pred odchodom na pracovisko - v prípade, ak je eskorta zložená z viacerých členov, vykoná rozdelenie eskorty.

52. Podľa Čl. 2 ods. 2 písm. c), d), k) a o) Smernice (Osobitné povinnosti veliteľa eskorty pri výkone dozorovej služby na pracovisku čistenie okolia ústavu) po príchode na pracovisko a počas pracovného času odsúdených vykonáva dozorovú službu, pričom plní najmä tieto úlohy :

c) vykonáva stálu kontrolu pohybu alebo činnosti odsúdených na pracovisku,

d) pracovnú činnosť odsúdených organizuje tak, aby mal neustále prehľad o všetkých odsúdených na pracovisku,

k) v prípade úteku odsúdeného preruší vykonávanie prác a odsúdených zhromaždí na vhodnom mieste / prehľadný priestor, bezodkladne informuje o vzniknutej situácii VZ, plní primerane úlohy ustanovené v § 76 RMS č. 2/2014 a v ďalšej činnosti postupuje podľa pokynov VZ,

o) kontroluje, riadi a usmerňuje činnosť ďalších členov eskorty.

53. Krajský súd v Trnave, ako súd správny, po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu a administratívneho spisu žalovaného orgánu verejnej správy, preskúmal napadnuté rozhodnutie, vrátane personálneho rozkazu, ako i priebeh administratívneho konania predchádzajúceho ich vydaniu, viazanú rozsahom a dôvodmi žaloby (§ 134 ods. 1 SSP), nariadil vo veci pojednávanie a po doplnenom dokazovaní spočívajúcom v oboznámení sa s výpoveďou odsúdeného U. H. uskutočnenou v rámci trestného konania a po vypočutí účastníkov konania, dospel k záveru, že správna žaloba je dôvodná.

54. Správny súd uznesením č. k. 14S/2017-118 zo dňa 21.03.2018 návrh žalobcu na spojenie vecí vedených pod sp. zn. 14S/4/2017, 14S/39/2017 a 14S/40/2017 na spoločné konanie zamietol z dôvodu, že v danom prípade, je potrebné posudzovať prepustenie u každého príslušníka zboru prísne individuálne.

55. Žalobca na pojednávaní uviedol, že vo väzenstve pracuje od 01.11.1989, zažil vzburu, vraždy príslušníkov, pričom v tom čase sa rozhodoval či zostane a len v dôsledku toho, že si ľudí, ktorí zahynuli vážil, tak na ich česť zostal pracovať vo väzenstve. Vykonáva funkciu psovoda, bol 25 krát disciplinárne odmenený, nikdy nemal styky s odsúdenými a preto sa nemôže stotožniť s postupom riaditeľa, ktorý ho prepustil dodajúc, že si myslí, že svoje povinnosti si neplnili práve tí „hore“. Uviedol, že neexistovali žiadne poučenia pred nástupom na pracovisko, tak ako to vyplýva z úradných záznamov, ktoré predložil veliteľ ochrany s jeho zástupcom, na uvedenom pracovisku nebolo vytvorené žiadne strážne stanovisko - perimeter, ktorý mal byť podľa ich vyjadrenia vytvorený ešte v apríli, nemohol byť teda ani kontrolovaný. Uviedol, že celú eskortu si riadili sami, pretože neexistovali žiadne smernice. Na pracovisko chodilo okolo 20 odsúdených, pričom pri takomto počte sa nedalo navzájom zaisťovať, v ten deň nemal ani vysielачku, pretože nebola žiadna k dispozícii. Tiež poukázal na to, že v uvedený deň dostal psa, ktorý nebol vhodný na tento typ eskorty. Na otázku členky senátu, koľko krát bol v minulosti na tomto pracovisku uviedol, že asi 5, 6 krát. Na otázku, kde vykonával dozor, uviedol, že tak ako mu určil veliteľ eskorty, medzi altánkom a vchodovou bránou do malej strelnice. Na ďalšiu otázku členky senátu, či podpisoval Smernicu číslo : ÚVTOS a ÚVV-26-27/22-2014 zo dňa 03.04.2014 uviedol, že ju podpísal, prevzal, avšak nikto ho nepoučoval a netýka sa strážneho stanoviska strelnice.

56. Na pojednávaní bol oboznámený obsah zápisnice o výsluchu obvineného zo dňa 06.03.2017, ktorú správny súd získal zo súdneho spisu tunajšieho súdu sp. zn. 6To/14/2018. Z obsahu tejto zápisnice vyplýva priebeh úteku väzňa, pričom podľa jeho vyjadrenia, nemali členovia eskorty na odsúdených výhľad, nakoľko stáli pri altánku. Rovnako je touto výpoveďou preukázané, že odsúdený H. nevyužil na svoj útek štrkovú cestu na vonkajšom rohu strelnice, tak ako sa predpokladalo, ale po príchode išiel smerom na veľkú strelnicu, nikto si ho nevšimol, ani z odsúdených, ani z príslušníkov, ktorí boli pri altánku, išiel smerom na veľkú strelnicu, popri panelovému múru, tam sa postavil na dva drevené hranoly a preskočil panelový plot.

57. Napriek tomu, že správny súd nie je súdom skutkovým a dokazovanie vykonáva len výnimočne, vzhľadom na okolnosti daného prípadu a jeho následok, ktorým bolo prepustenie zo služobného pomeru, správny súd na účely svojho rozhodnutia považoval za potrebné vykonať dokazovanie vo

vzťahu k priebehu úteku väzňa U. H.. V tejto súvislosti správny súd dodáva, že konanie o prepustenie zo služobného pomeru pre porušenie služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. je svojou povahou sankčným disciplinárnym konaním a prepustenie zo služobného pomeru je v materiálnom zmysle administratívnym trestom (pozri bližšie rozsudok NS SR sp. zn. 2Sžo/77/2014 zo dňa 29.06.2016). Preto bolo potrebné ustáliť skutkový stav práve k priebehu úteku väzňa. Správny súd sa preto oboznámil s výpoveďou väzňa U. H., ktorý ozrejmil priebeh úteku, pričom táto skutočnosť bola pre posúdenie danej veci kľúčová a dostatočná. Z uvedeného dôvodu správny súd ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania (výsluch ďalších navrhovaných svedkov) zamietol. Účastníci konania ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania nemali a priebeh doplneného dokazovania nenamietali.

58. Z obsahu administratívneho spisu má správny súd preukázané, že na základe denného rozkazu riaditeľa Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov číslo : ÚVTOS a ÚVV-1-154/22-2016 zo dňa 1. júna 2016 - Rozpis služieb na deň 2.6.2016 bol na údržbu strelnice v čase od 07,00 h - 15,30 h určený ako veliteľ eskorty práp. U. a členovia eskorty ppráp. D. a práp. Y. + pes. Časť A denného rozkazu týkajúca sa oddelenia ochrany bola vypracovaná kpt. Mgr. I. Y. a mjr. Mgr. I. R., vedúcim oddelenia ochrany. Denný rozkaz bol podpísaný zástupcom riaditeľa ústavu pre služobné veci Mgr. M. S., ktorý zastupoval riaditeľa ústavu počas jeho neprítomnosti.

59. V konaní nie je sporné, že dňa 2. júna 2016 sa z pracoviska s dozorom - strelnica, ako objekt v nestráženej časti ústavu nedovolené vzdialil odsúdený U. H.. Z dôvodu vzniku tejto mimoriadnej udalosti zriadil dňa 06.06.2016 generálny riaditeľ ZVJS komisiu na prešetrenie príčin a okolností, ktoré viedli k vzniku mimoriadnej udalosti. Dňa 6. júna 2016 bola vypracovaná správa, z obsahu ktorej vyplýva, že boli vykonané pohovory s členmi eskorty, so zástupcom vedúceho oddelenia ochrany kpt. Mgr. I. Y. a vedúcim oddelenia ochrany mjr. Mgr. I. R., bola vykonaná analýza kamerového záznamu, z ktorého vyplýva, že k vzdialeniu odsúdeného U. H. z č. XXXXXX z nestráženého pracoviska s dozorom mimo ústav došlo pravdepodobne orientačne v čase cca od 07.42 h do 07.55h, bola vykonaná kontrola karty odsúdeného vedená v aplikácii VVVT. Zo záverov správy vyplýva, že primárnou príčinou vzniku mimoriadnej udalosti bolo porušenie predpisov a pravidiel dozornej služby upravenej zákonom č. 4/2001 Z. z.

60. Správny súd má ďalej preukázané, že dňa 9. júna 2016 bol predložený návrh na prepustenie žalobcu zo služobného pomeru príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z., pričom dôvodom bolo nedodržanie zásad vykonávania dozoru podľa § 49 ods. 6 zákona č. 4/2001 Z. z. členmi eskorty, konkrétne členovia eskorty nevykonávali stálu kontrolu pohybu alebo činnosti odsúdených na pracovisku a nezabezpečili permanentnú prítomnosť príslušníka eskorty na vonkajšom rohu strelnice so štrkovou cestou na zabezpečenie únikovej cesty z pracoviska, čo viedlo dňa 2. júna 2016 k vzniku mimoriadnej udalosti - nedovolené vzdialenie sa odsúdeného U. H.. Z návrhu na prepustenie zo služobného pomeru zo dňa 10.06.2016 je preukázané splnenie zákonných podmienok ustanovených v § 193 ods. 2 zákona č. 73/1998 Z. z. (možnosť žalobcu navrhovať dôkazy, obhajovať sa, vyjadriť sa k návrhu na prepustenie), § 225 ods. 2 písm. c) citovaného zákona (stanovisko príslušného odborového zväzu) a rovnako je preukázané, že bola dodržaná subjektívna aj objektívna lehota na vydanie rozhodnutia o prepustení žalobcu zo služobného pomeru podľa § 193 ods. 5 tohto zákona.

61. Pokiaľ ide o ďalší priebeh administratívneho konania vrátane vydaného personálneho rozkazu č. 184 zo dňa 10.06.2016 a napadnutého rozhodnutia žalovaného, správny súd v podrobnostiach odkazuje na body 1 až 9 tohto rozsudku.

62. V danom prípade bolo úlohou správneho súdu posúdiť, či boli splnené zákonné podmienky na prepustenie žalobcu zo služobného pomeru príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže, či napadnuté rozhodnutie vrátane personálneho rozkazu sú rozhodnutiami zákonnými, či už z hľadiska procesnej stránky a rovnako tiež zo stránky hmotnoprávnej.

63. Správny súd považuje hneď na úvod za potrebné poukázať na odôvodnenie rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Sžo/9/2015 zo dňa 4.11.2015, ktorý sa venoval povahe štátnej služby príslušníkov zboru, nárokom kladeným na jej výkon a dôsledkom porušenia povinností. Najvyšší súd SR v danom rozhodnutí uviedol, že : „...služobný pomer príslušníka zboru je inštitútom verejného práva. Právna povaha služobného pomeru príslušníka zboru vyplýva zo zvláštnej povahy zamestnávateľa príslušníka,

ktorým je štát ako primárny nositeľ verejnej moci. Každý príslušník zboru má väčšiu zodpovednosť za svoje konanie a svojím povolaním a profesiou má svojim chovaním byť vzorom ostatným občanom, z čoho vyplýva aj jeho postavenie v spoločnosti. Preto sú na činnosť príslušníka zboru kladené vyššie nároky a to nielen počas priameho výkonu štátnej služby, ale aj mimo nej. Zákon č. 73/1998 Z. z. poskytol vybraným skupinám štátnym zamestnancov a v nadväznosti na nich aj ich rodinným príslušníkom lepšie sociálne zabezpečenie a vyššie spoločenské postavenie, ako má väčšia časť pracovníkov a zamestnancov, ktorých pracovný režim upravuje Zákonník práce, resp. iné právne predpisy. Preto treba považovať za prirodzené, že na druhej strane kladie zákon vyššie podmienky profesionálneho a morálneho charakteru pre výkon služby, ktorých porušenie nekompromisne sankcionuje. To v konečnom dôsledku znamená, že zákon vyžaduje striktné dodržiavanie svojich ustanovení prísnejšie, ako iné zákony.“

64. Z obsahu žaloby, ako aj vyjadrenia žalobcu na pojednávaní vyplýva, že priestor, z ktorého sa odsúdený nedovolené vzdialil považoval za dočasné strážne stanovište. Tento priestor má však v súlade s Čl. 1 Smernice povahu nestráženého pracoviska mimo ústav, ktorého režim je upravený Smernicou pre činnosť príslušníkov ZVJS zabezpečujúcich čistenie a údržbu príľahlých priestorov okolia ústavu a objektov v okolí ústavu, ktoré sú v jeho správe číslo : ÚVTOS a ÚVV-26-27/22-2014 zo dňa 03.04.2014. Preto povinnosti členov eskorty je potrebné posudzovať podľa zákona č. 73/1998 Z. z., zákona č. 4/2001 Z. z. a citovanej Smernice.

65. Žalobné body, ktorými žalobca podporoval svoje tvrdenie o nezákonnosti napadnutého rozhodnutia možno rozdeliť do dvoch kategórií. Prvá kategória námietok je zameraná na pochybenia žalovaného vo vzťahu k organizácii činnosti na nestráženom pracovisku s dozorom mimo ústav (Čl. 1 Smernice), konkrétne pokiaľ ide o počet členov eskorty vo vzťahu k počtu odsúdených, systému organizácie príchodov iných pracovníkov do tohto priestoru (napríklad elektrikárov, ako v danom prípade), vzájomného krytia členov eskorty, povinnosti zabezpečiť periméter, podpisovania denného rozkazu číslo : ÚVTOS a ÚVV-1-154/22-2016 zo dňa 01.06.2016, zodpovednosti aj iných príslušníkov zboru. Druhá kategória námietok poukazuje na neprimeranosť uloženej „sankcie“ za porušenie povinností vo vzťahu k doterajšiemu priebehu služobného pomeru žalobcu, ktorý bol 25 krát disciplinárne odmenený.

66. Pokiaľ ide o prvú kategóriu námietok je potrebné si uvedomiť, že žalobca nesignalizoval svojmu nadriadenému, že by podmienky na plnenie povinností, ktoré mu vyplývajú z už vyššie citovaných právnych predpisov, boli nevyhovujúce resp. ohrozujúce bezpečnosť nielen jeho, ale aj ostatných členov eskorty. V tejto súvislosti správny súd poukazuje na ustanovenie § 48 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z. z., v zmysle ktorého, ak sa policajt (príslušník) domnieva, že rozkaz, príkaz alebo nariadenie je v rozpore so všeobecnej záväzným právnym predpisom, je povinný na to upozorniť svojho nadriadeného. Preto, pokiaľ sa žalobca domnieval, že splnením denného rozkazu poruší ustanovenie § 6 ods. 1 zákona č. 4/2001 Z. z., konkrétne, že by určeným zložením eskorty (3 členovia eskorty) vo vzťahu k počtu odsúdených (11 odsúdených) mohla vzniknúť či už jeho osobe alebo inej osobe bezdôvodná ujma, bol povinný túto skutočnosť oznámiť svojmu nadriadenému. Splnenie tejto povinnosti nebolo v konaní preukázané, pričom ako už bolo uvedené v bode 6 tohto rozsudku, žalobca nebol na toto pracovisko velený prvýkrát (na pojednávaní uviedol, že asi 5 - 6 krát), čo znamená, že situáciu resp. riziká výkonu služby mal poznať. Správny súd však zároveň musí uviesť, že vzhľadom na opatrenia prijaté po tejto mimoriadnej udalosti napríklad, že Smernica je v súčasnej dobe doplnená dodatkom o perimetri, ďalej malo dôjsť k zmenám riadenia tohto pracoviska, konkrétne, že najskôr chodia logisti pred eskortou a chodí tam aj menej odsúdených pri tom istom počte príslušníkov a len na 4 hodiny (tieto skutočnosti vyplývajú z výpovede veliteľa eskorty), nie je vylúčené, že na vznik tejto udalosti mohla mať vplyv aj celková organizácia činnosti príslušníkov na tomto nestráženom pracovisku mimo ústavu. Správny súd však napriek uvedenému konštatovaniu túto námietku nemohol nezohľadniť a to z dôvodu, že žalobca svojmu nadriadenému nič nenamietal. Podľa názoru správneho súdu je rovnako nedôvodná aj námietka týkajúca sa podpisu denného rozkazu, nakoľko je preukázané, že denný rozkaz číslo : ÚVTOS a ÚVV-1-154/22-2016 zo dňa 01.06.2016 bol podpísaný v neprítomnosti generálneho riaditeľa zástupcom riaditeľa ústavu pre služobné veci Mgr. M. S., pričom kpt. Mgr. I. Y. a mjr. Mgr. I. R. vypracovali časť A denného rozkazu týkajúcu sa oddelenia ochrany. Rovnako má správny súd obsahom administratívneho spisu preukázané, že žalobca bol oboznámený so Smernicou číslo : ÚVTOS a ÚVV-26-27/22-2014 zo dňa 03.04.2014 dňa 8.10.2015.

67. Správny súd však vzhliadol za dôvodnú námietku, ktorou žalobca poukazoval na to, že žalovaný vyvodil voči členom eskorty kolektívnu zodpovednosť, resp. neposudzoval porušenia konkrétnych povinností individuálne, napriek tomu, že každý člen eskorty mal iné postavenie a teda aj iné povinnosti. Z odôvodnenia personálneho rozkazu a rovnako z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva, že by zodpovednosť členov eskorty za útek väzňa bola posudzovaná individuálne. Dokonca odôvodnenie personálneho rozkazu a žalovaného rozhodnutia, s výnimkou disciplinárnych odmien, je u členov eskorty totožné. V podstate okrem porušenia povinnosti podľa § 90 ods. 1 Rozkazu ministra spravodlivosti č. 2/2014 (ďalej len ako „RMS č. 2/2014“), ktorá bola pripísaná k zodpovednosti veliteľa eskorty, žalovaný prisúdil en bloc porušenie povinností členom eskorty a to napriek tomu, že Smernica v Čl. 2 upravuje osobitné povinnosti veliteľa eskorty pri výkone dozorovej služby na pracovisku čistenie okolia ústavu. Podľa Čl. 2 ods. 2 písm. c), d), k) a o) Smernice je povinnosťou veliteľa eskorty vykonávať stálu kontrolu pohybu a alebo činnosti odsúdených na pracovisku a rovnako je povinnosťou veliteľa eskorty pracovnú činnosť odsúdených organizovať tak, aby mal neustále prehľad o všetkých odsúdených na pracovisku, pričom plnenie týchto povinností má zabezpečiť pochopiteľne aj prostredníctvom ostatných členov eskorty riadením a koordináciou ich činnosti. Žalovaný však v odôvodnení napadnutého rozhodnutia poukázal na to, že činnosť odsúdených je organizovaná tak, aby mali členovia eskorty neustály prehľad o všetkých odsúdených na pracovisku a stálu kontrolu pohybu odsúdených (čl. 2 ods. 2 písm. c/ a d/), pričom skutočnosť, že zlou organizáciou výkonu služby eskorty a nedôsledným výkonom služby príslušníkov eskorty bolo zapríčinené, že ani jeden člen eskorty nemal vedomosť, kde, kedy a akým spôsobom sa vzdialil odsúdený H., pripísal na ťarchu všetkým členom eskorty. Súčasne je potrebné dodať, že žalovaný vo vzťahu k členovi eskorty odkazoval na konkrétny článok Smernice, ktorý však upravuje povinnosti veliteľa eskorty.

68. Správny súd dáva žalovanému do pozornosti, že konanie o prepustenie policajta (príslušníka) zo služobného pomeru pre porušenie služobnej povinnosti alebo služobnej prísahy zvlášť hrubým spôsobom podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. je svojou povahou sankčným disciplinárnym konaním a prepustenie zo služobného pomeru je v materiálnom zmysle administratívnym trestom. Preto ide v podstate o sankčnú zodpovednosť, ktorá je vždy individuálna a nie kolektívna, a je preto v tomto konkrétnom prípade potrebné určiť mieru zodpovednosti každého člena eskorty na vzniku tejto mimoriadnej udalosti zvlášť. Správny súd v tejto súvislosti poukazuje aj na vyjadrenie zástupcu žalovaného na pojednávaní, ktorý uviedol, že za hrubé porušenie povinností považuje skutočnosť, že nedošlo k včasnému zaznamenaniu mimoriadnej udalosti. Preto je potrebné sa náležite vysporiadať aj s tým, či sa na porušení tejto povinnosti podieľal aj žalobca a ak áno, je potrebné konkrétne uviesť v čom a je potrebné konkretizovať, ktoré ustanovenie či už zákona alebo aj vnútorného predpisu, s ktorým bol žalobca preukázateľne oboznámený, mu túto povinnosť ukladá. Rovnako dáva správny súd žalovanému na zváženie využiť aj napríklad konfrontáciu medzi členmi eskorty (k tomu pozri rozsudok NS SR sp. zn. 2Sžo/77/2014 zo dňa 29.06.2016).

69. Vychádzajúc z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia má správny súd podložené, že žalovaný nepostupoval v súlade s bodom 68 tohto rozsudku a kolektívne zoberal na zodpovednosť všetkých členov eskorty, a to bez ohľadu na ich zaradenie v eskorte a bez posúdenia miery porušenia ich povinností vo vzťahu k vzniku mimoriadnej udalosti, ktorá skutočnosť má za následok potrebu zrušiť napadnuté rozhodnutie z dôvodu, že skutkový stav zistený orgánom verejnej správy bol nedostačujúci na riadne posúdenie veci (§ 191 ods. 1 písm. e/ SSP).

70. V ďalšom konaní bude potrebné, aby žalovaný vyhodnotil mieru zodpovednosti na vzniku mimoriadne udalosti u každého člena eskorty individuálne. Konkrétne bude potrebné doplniť dokazovanie v tom smere, aby bolo ustálené, aké pokyny dal veliteľ eskorty žalobcovi, či tieto pokyny žalobca splnil alebo nespĺnil. Následne bude žalovaný vyhodnocovať, či konanie alebo nekonanie žalobcu možno dôvodne označiť za hrubé porušenie služobnej prísahy alebo služobných povinností, pričom odôvodnenie by malo obsahovať celkový obraz činnosti eskorty v daný deň. Na presvedčivosť a preskúmateľnosť rozhodnutia je žiaduce, aby bola konkrétne označená a podrobne rozobratá povinnosť, ktorej porušenie bola až takej intenzity, že to odôvodňuje prepustenie žalobcu zo služobného pomeru a pochopiteľne je potrebné aj následne odôvodniť, v čom žalovaný vzhliadol aj splnenie druhej kumulatívnej podmienky, ktorú zákon na prepustenie zo služobného pomeru vyžaduje.

71. Správny súd nezrušil aj personálny rozkaz č. 184 zo dňa 10.06.2016, napriek návrhu žalobcu, ktorým nie je viazaný a to z dôvodu, že žalovaný je podľa § 243 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z. z. oprávnený

konanie v naznačenom smere doplniť sám a v závislosti od výsledku doplneného dokazovania vo veci rozhodnúť.

72. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a citované ustanovenia, správny súd zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného podľa § 191 ods. 1 písm. e) SSP a vec podľa § 191 ods. 4 SSP vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

73. Záverom správny súd poukazuje na to, že v zmysle zásady iura novit curia označil v záhlaví za žalovaného Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže a nie generálneho riaditeľa, ktorého za žalovaného označil žalobca. Žalovaný orgán verejnej správy nie je určený tvrdením žalobcu, ale priamo zákonom, preto správny súd nie je viazaný označením žalovaného v žalobe, ale je povinný sám žalovaného určiť, čo znamená, že nevyzýva na odstránenie väd podania podľa § 59 SSP. V súvislosti s označením generálneho riaditeľa za žalovaného je potrebné uviesť, že generálny riaditeľ je osoba, ktorá stojí na čele orgánu verejnej správy, avšak nedisponuje administratívnou subjektivitou. Administratívnou subjektivitou disponuje Generálne riaditeľstvo zboru väzenskej a justičnej stráže (pozri napríklad rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Sžo/6/2010 z 30. septembra 2010).

74. Právnym názorom, ktorý vyslovil správny súd v zrušujúcom rozsudku, je žalovaný orgán verejnej správy v ďalšom konaní viazaný (§ 191 ods. 6 SSP). V prípade nerešpektovania právneho názoru vysloveného v zrušujúcom rozsudku, môže správny súd uložiť orgánu verejnej správy pokutu až do výšky 2 000 eur (§ 80 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 80 ods. 2 SSP) a to aj opakovane.

75. O trovách konania rozhodol správny súd podľa § 167 ods. 1 SSP a v konaní úspešnému žalobcovi priznal právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania, nakoľko mal v konaní úspech v celom rozsahu.

76. Toto rozhodnutie senát Krajského súdu v Trnave prijal pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť, ktorá musí byť podaná v lehote jedného mesiaca od doručenia rozsudku na Krajský súd v Trnave. Zmeškanie lehoty na podanie kasačnej sťažnosti nemožno odpustiť.

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania (§ 57 SSP) uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (sťažnostné body) a návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d) alebo ak je žalovaným Centrum právnej pomoci.